

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2023 m. rugsėjo 13 d.*

„Bendra užsienio ir saugumo politika – Ribojamosios priemonės, taikomos atsižvelgiant į padėtį Venesueloje – Draudimas parduoti, tiekti ar eksportuoti tam tikras prekes ir teikti tam tikras paslaugas – Teisė būti išklaustyam – Pareiga motyvuoti – Netikslios faktinės aplinkybės – Akivaizdi vertinimo klaida – Tarptautinė viešoji teisė“

Byloje T-65/18 RENV

Venesuelos Bolivaro Respublika, atstovaujama advokatų F. Di Gianni, P. Palchetti, C. Favilli ir A. Scalini,

ieškovė,

prieš

Europos Sąjungos Tarybą, atstovaujamą M. Bishop ir A. Antoniadis,

atsakovę,

BENDRASIS TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas M. van der Woude, teisėjai S. Papasavvas, D. Spielmann, A. Marcoulli, R. da Silva Passos, M. Jaeger, S. Frimodt Nielsen, H. Kanninen, S. Gervasoni, N. Póltorak, I. Reine (pranešėja), T. Pynnä, E. Tichy-Fisslberger, W. Valasidis, ir S. Verschuur,

posėdžio sekretorė I. Kurme, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

atsižvelgęs į 2021 m. birželio 22 d. Sprendimą *Venesuela / Taryba (Sąsaja su trečiąja valstybe)* (C-872/19 P. EU:C:2021:507),

įvykus 2023 m. kovo 3 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: anglų.

Sprendimą

- 1 SESV 263 straipsniu grindžiamu ieškiniu Venesuelos Bolivarо Respublika prašo panaikinti, pirma, 2017 m. lapkričio 13 d. Tarybos reglamento (ES) 2017/2063 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Venesueloje (OL L 295, 2017, p. 21; toliau – ginčijamas reglamentas) 2, 3, 6 ir 7 straipsnius, antra, 2018 m. lapkričio 6 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2018/1653, kuriuo įgyvendinamas ginčijamas reglamentas (OL L 276, 2018, p. 1), kiek jis susijęs su ieškove, ir, trečia, 2018 m. lapkričio 6 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2018/1656, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas (BUSP) 2017/2074 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Venesueloje (OL L 276, 2018, p. 10), kiek jis susijęs su ieškove.

Ginčo aplinkybės

- 2 2017 m. lapkričio 13 d. Europos Sąjungos Taryba priėmė Sprendimą (BUSP) 2017/2074 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Venesueloje (OL L 295, 2017, p. 60). Pirma, šiuo sprendimu iš esmės nustatytas draudimas tiekti Venesuelai arba į ją eksportuoti ginklus, karinę ar bet kokią kitą įrangą, kuri gali būti naudojama vidaus represijų tikslams, taip pat stebėjimo įrangą, technologijas arba programinę įrangą. Antra, tame sprendime taip pat įtvirtintas draudimas Venesueloje teikti finansines, technines ar kitokio pobūdžio paslaugas, susijusias su šia įranga ir technologijomis. Trečia, jame numatyta galimybė taikyti asmenų, subjektų ir organizacijų lėšų ir ekonominių išteklių išaldymo priemones. Sprendimo 2017/2074 priėmimo dieną jame dar nebuvo nurodyta jokie asmens ar subjekto.
- 3 Pagal Sprendimo 2017/2074 1 konstatuojamąją dalį jis buvo priimtas dėl didelio Sąjungos susirūpinimo toliau blogėjančia demokratijos, teisinės valstybės ir žmogaus teisių padėtimi Venesueloje.
- 4 2017 m. lapkričio 13 d. Taryba, remdamasi SESV 215 straipsniu ir Sprendimu 2017/2074, taip pat priėmė ginčijamą reglamentą.
- 5 Ginčijamo reglamento 2 straipsnyje nurodyta:

„1. Draudžiama:

- a) fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams arba įstaigoms Venesueloje arba naudojimui Venesueloje tiesiogiai arba netiesiogiai teikti techninę pagalbą, tarpininkavimo paslaugas ir kitas paslaugas, susijusias su [Sąjungos] bendrajame karinės įrangos sąrašė (toliau – Bendrasis karinės įrangos sąrašas) išvardytomis prekėmis ir technologijomis ir Bendrajame karinės įrangos sąrašė išvardytų prekių ir technologijų tiekimu, gamyba, technine priežiūra ir naudojimui;
- b) tiesiogiai ar netiesiogiai teikti bet kokiam asmeniui, subjektui ar organizacijai Venesueloje arba naudojimui Venesueloje finansavimą ar finansinę paramą, susijusias su Bendrajame karinės įrangos sąrašė išvardytomis prekėmis ir technologijomis, įskaitant visų pirma dotacijas, paskolas ir eksporto kredito draudimą, taip pat draudimą ir perdraudimą, skirtą tokiems objektams parduoti, tiekti, perduoti ar eksportuoti, arba susijusiai techninei pagalbai, tarpininkavimo paslaugoms ir kitoms paslaugoms teikti.

<...>“

6 Ginčijamo reglamento 3 straipsnyje nurodyta:

„Draudžiama:

- a) tiesiogiai arba netiesiogiai parduoti, tiekti, perduoti arba eksportuoti bet kokiam fiziniam ar juridiniam asmeniui, subjektui ar organizacijai Venesueloje arba naudojimui Venesueloje I priede išvardytą Sąjungos ar kitokios kilmės įrangą, kuri gali būti naudojama vidaus represijoms;
- b) tiesiogiai ar netiesiogiai teikti bet kokiam fiziniam ar juridiniam asmeniui, subjektui ar organizacijai Venesueloje arba naudojimui Venesueloje techninę pagalbą ir tarpininkavimo bei kitas paslaugas, susijusias su a punkte nurodyta įranga;
- c) tiesiogiai ar netiesiogiai teikti bet kokiam fiziniam ar juridiniam asmeniui, subjektui ar organizacijai Venesueloje arba naudojimui Venesueloje finansavimą ar finansinę paramą, įskaitant visų pirma dotacijas, paskolas ir eksporto kredito draudimą, taip pat draudimą ir perdraudimą, susijusią su a punkte nurodyta įranga.“

7 Ginčijamo reglamento 4 straipsnyje numatyta, kad, nukrypdamos nuo šio reglamento 2 ir 3 straipsnių, valstybių narių kompetentingos institucijos, jų manymu, tinkamomis sąlygomis gali leisti vykdyti tam tikras operacijas.

8 Ginčijamo reglamento 6 straipsnyje nustatyta:

„1. Draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai parduoti, tiekti, perduoti arba eksportuoti bet kuriam asmeniui, subjektui ar organizacijai Venesueloje arba naudojimui Venesueloje II priede nurodytą Sąjungos ar kitokios kilmės įrangą, technologijas arba programinę įrangą, nebent atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija, nurodyta III priede išvardytose interneto svetainėse, iš anksto tam suteikė leidimą.

2. Valstybių narių kompetentingos institucijos, nurodytos III priede išvardytose interneto svetainėse, nesuteikia leidimo pagal 1 dalį, jeigu jos turi pagrįstų priežasčių manyti, kad Venesuelos vyriausybė, viešosios įstaigos, korporacijos ar agentūros arba jų vardu ar jų nurodymu veikiantys asmenys ar subjektai tokią įrangą, technologijas arba programinę įrangą naudotų vidaus represijoms.

3. Į II priedą įtraukiama įranga, technologijos arba programinė įranga, visų pirma skirta naudoti interneto arba telefono ryšiui stebėti arba jį perimti.

<...>“

9 Ginčijamo reglamento 7 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Nebent atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija, nurodyta III priede išvardytose interneto svetainėse, iš anksto suteikė leidimą pagal 6 straipsnio 2 dalį, draudžiama:

- a) tiesiogiai ar netiesiogiai teikti bet kuriam asmeniui, subjektui ar organizacijai Venesueloje arba naudojimui Venesueloje techninę pagalbą arba tarpininkavimo paslaugas, susijusias su II priede nurodyta įranga, technologijomis ir programine įranga arba su II priede nurodytos įrangos ir technologijų įrengimu, tiekimu, gamyba, priežiūra ir naudojimu, arba su II priede nurodytos programinės įrangos tiekimu, diegimu, eksploatavimu ar atnaujinimu;
 - b) tiesiogiai ar netiesiogiai teikti bet kuriam asmeniui, subjektui ar organizacijai Venesueloje arba naudojimui Venesueloje finansavimą ar finansinę paramą, susijusią su II priede nurodyta įranga, technologijomis ir programine įranga;
 - c) Venesuelos vyriausybei, viešosioms įstaigoms, korporacijoms ir agentūroms arba jų vardu ar jų nurodymu veikiančioms asmenims ar subjektams teikti bet kokias telekomunikacijų ar interneto ryšio stebėjimo ar perėmimo paslaugas, iš kurių jie gauna tiesioginę arba netiesioginę naudą.“
- 10 Be to, ginčijamo reglamento 8 straipsnyje numatyta, kad iššaldomas „[šio reglamento] IV ir V prieduose išvardytiems“ tam tikriems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms priklausantis finansinis turtas. Ginčijamo reglamento priėmimo dieną minėtuose prieduose nebuvo nurodyta jokio asmens ar subjekto.
- 11 Ginčijamo reglamento 20 straipsnyje nurodyta, kad ribojamosios priemonės taikomos:
- a) Sąjungos teritorijoje, įskaitant jos oro erdvę;
 - b) visuose valstybės narės jurisdikcijai priklausančiuose orlaiviuose ar laivuose;
 - c) visiems Sąjungos teritorijoje arba už jos ribų esantiems asmenims, kurie yra valstybės narės piliečiai;
 - d) visiems Sąjungos teritorijoje ar už jos ribų esantiems juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms, kurie yra įregistruoti ar įsteigti pagal valstybių narių teisę;
 - e) visiems Sąjungoje visą verslo veiklą arba jos dalį vykdančioms juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms.“
- 12 2018 m. vasario 6 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo Venesuelos Bolivarо Respublikos ieškinį, patikslintą 2019 m. sausio 17 d. pateiktu pareiškimu, juo ieškovė prašė Bendrojo Teismo panaikinti, pirma, ginčijamą reglamentą, antra, Įgyvendinimo reglamentą 2018/1653 ir, trečia, Sprendimą 2018/1656, kiek šių aktų nuostatos susijusios su ja.
- 13 Atskiru dokumentu (jį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2018 m. gegužės 3 d.) Taryba, remdamasi Bendrojo Teismo procedūros reglamento 130 straipsniu, pateikė nepriimtiniu grindžiamą prieštaravimą.

- 14 2019 m. rugsėjo 20 d. Sprendime *Venesuela / Taryba* (T-65/18, EU:T:2019:649; toliau – pirminis sprendimas) Bendrasis Teismas dėl ginčijamo reglamento pripažino, kad savo ieškinyje Venesuelos Bolivaro Respublika nurodė šio reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsnius. Bendrasis Teismas šiuo klausimu atmetė ieškinį kaip nepriimtina, motyvuodamas tuo, kad ginčijamas reglamentas nėra tiesiogiai susijęs su Venesuelos Bolivaro Respublika, todėl ji neturėjo teisės pareikšti ieškinio. Taigi Bendrasis Teismas atmetė ieškinį kaip nepriimtina, kiek jis susijęs su Įgyvendinimo reglamentu 2018/1653. Kiek tai susiję su Sprendimu 2018/1656, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2017/2074, ieškinys buvo pripažintas nepriimtinu, nes Venesuelos Bolivaro Respublika juo neprašė panaikinti pastarojo sprendimo.
- 15 2021 m. birželio 22 d. Sprendimu *Venesuela / Taryba (Sąsaja su trečiąja valstybe)* (C-872/19 P, EU:C:2021:507; toliau – sprendimas dėl apeliacinio skundo) Teisingumo Teismas, iš pradžių konstatavęs, kad Bendrasis Teismas priėmė galutinį sprendimą dėl Venesuelos Bolivaro Respublikos ieškinio, kiek juo buvo prašoma panaikinti Įgyvendinimo reglamentą 2018/1653 ir Sprendimą 2018/1656, panaikino pirminį sprendimą tiek, kiek juo buvo atmesta ieškinio dalis, susijusi su ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsnių panaikinimu.
- 16 Teisingumo Teismas nusprendė, kad nagrinėjamos ribojamosios priemonės turėjo tiesioginį poveikį Venesuelos Bolivaro Respublikos teisei padėčiai. Taigi Teisingumo Teismas pripažino vienintelį apeliacinio skundo pagrindą pagrįstu ir panaikino pirminį sprendimą šiuo klausimu.
- 17 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmą pastraipą Teisingumo Teismas nusprendė, jog turi reikiamos informacijos, kad galėtų priimti galutinį sprendimą dėl Venesuelos Bolivaro Respublikos ieškinio priimtimumo.
- 18 Taigi, pirma, Teisingumo Teismas nusprendė, kad Venesuelos Bolivaro Respublika turi suinteresuotumą pareikšti ieškinį. Antra, jis pripažino, jog iš pačios ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsnių formuluotės matyti, kad dėl šiose nuostatose įtvirtintų draudimų, nepažeidžiant jose numatytų leidžiančių nukrypti nuostatų ir leidimų, kurie toje byloje nebuvo nagrinėjami, nereikėjo patvirtinti įgyvendinimo priemonių, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą.
- 19 Taigi Teisingumo Teismas nusprendė, kad „SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje išdėstyto sakinio trečioje dalyje numatytos sąlygos tenkinamos“, todėl Venesuelos Bolivaro Respublikos Bendrajame Teisme pareikštas ieškinys yra priimtinas tiek, kiek juo prašoma panaikinti ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsnius.
- 20 Atidėjęs bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimą, Teisingumo Teismas grąžino bylą Bendrajam Teismui, kad šis ją išnagrinėtų iš esmės.

Šalių reikalavimai grąžinus bylą

- 21 Venesuelos Bolivaro Respublika Bendrojo Teismo prašo:
 - panaikinti, pirma, ginčijamą reglamentą, antra, Įgyvendinimo reglamentą 2018/1653 ir, trečia, Sprendimą 2018/1656, kiek jų nuostatos susijusios su ja,
 - priteisti iš Tarybos bylinėjimosi išlaidas.

22 Taryba Bendrojo Teismo prašo:

- atmesti ieškinį,
- priteisti iš Venesuelos Bolivarо Respublikos bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

23 Grįsdama ieškinį Venesuelos Bolivarо Respublika nurodo keturis pagrindus, iš kurių pirmasis grindžiamas teisės būti išklaustam pažeidimu, antrasis – pareigos motyvuoti pažeidimu, trečiasis – faktinių aplinkybių netikslumu ir akivaizdžia politinės padėties Venesueloje vertinimo klaida ir ketvirtasis – neteisėtų atsakomųjų priemonių nustatymu bei tarptautinės teisės pažeidimu.

Pirminės pastabos

Dėl ginčo dalyko

- 24 Reikia priminti, kad pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnį, taikomą Bendrajam Teismui pagal šio statuto 53 straipsnio pirmą pastraipą, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir byla grąžinama Bendrajam Teismui, kad jis priimtų sprendimą byloje, Teisingumo Teismo sprendimas teisės klausimais tam teismui yra privalomas. Taigi, Teisingumo Teismui panaikinus sprendimą ir grąžinus bylą Bendrajam Teismui, pagal Procedūros reglamento 215 straipsnį Teisingumo Teismo sprendimu byla grąžinama nagrinėti Bendrajam Teismui ir jis turi priimti sprendimą dėl visų ieškovo nurodytų panaikinimo pagrindų, išskyrus Teisingumo Teismo nepanaikintus sprendimo rezoliucinės dalies argumentus ir juos iš esmės pagrindžiančius motyvus, nes jie įgijo *res judicata* galią (2020 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *H / Taryba*, T-271/10 RENV II, EU:T:2020:548, 38 punktas ir 2021 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Gmina Miasto Gdynia ir Port Lotniczy Gdynia-Kosakowo / Komisija*, T-263/15 RENV, nepaskelbtas Rink., EU:T:2021:927, 26 punktas).
- 25 Sprendimu dėl apeliacinio skundo Teisingumo Teismas panaikino pirminį sprendimą tiek, kiek juo Venesuelos Bolivarо Respublikos ieškinys dėl ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsnių panaikinimo buvo atmestas kaip nepriimtinas. Be to, iš sprendimo dėl apeliacinio skundo 75 ir 76 punktų matyti, kad Teisingumo Teismas priėmė galutinį sprendimą dėl ieškinio priimtumo, kiek jis susijęs su minėtais šio reglamento straipsniais.
- 26 Dar daugiau, kaip Teisingumo Teismas nurodė sprendimo dėl apeliacinio skundo 20 punkte, pirminis sprendimas tapo galutinis, kiek jis susijęs su ieškinio nepriimtumu dėl Įgyvendinimo reglamento 2018/1653 ir Sprendimo 2018/1656.
- 27 Dubliko, pateikto paskelbus sprendimą dėl apeliacinio skundo, 82 punkte Venesuelos Bolivarо Respublika pirmajame reikalavime pakartoja prašymą panaikinti Įgyvendinimo reglamentą 2018/1653 ir Sprendimą 2018/1656. Kadangi šio reikalavimo, kiek juo siekiama, kad būtų panaikinti minėti aktai, priimtumo klausimas buvo galutinai išspręstas pirminiame sprendime, prašymas panaikinti šiuos aktus, kiek jis pakartotas dublike, turi būti atmestas kaip nepriimtinas.

28 Darytina išvada, kad šioje byloje Bendrasis Teismas turi nuspręsti tik dėl visų pagrindų, kuriuos Venesuelos Bolivarо Respublika nurodė grįsdama prašymą panaikinti ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsnius, pagrįstumo.

Dėl nagrinėjamų ribojamųjų priemonių pobūdžio

29 Pirmiausia reikia pažymėti, kad ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsniuose numatytų ribojamųjų priemonių individualus ar visuotinis taikymas turi lemiamą poveikį ne tik kontrolės, kurią turi atlikti Bendrasis Teismas, bet ir teisių, kuriomis galėtų pasinaudoti Venesuelos Bolivarо Respublika, pobūdžiui ir apimčiai. Taigi reikia nustatyti, ar šios ribojamosios priemonės yra visuotinio, ar individualaus taikymo.

30 Šiuo klausimu reikia priminti, kad reglamente, kuriuo nustatomos ribojamosios priemonės, gali būti numatytos, pirma, visuotinai taikomos ribojamosios priemonės, kurių taikymo sritis nustatoma remiantis objektyviais kriterijais, ir, antra, individualios ribojamosios priemonės, skirtos identifikuotiems fiziniams ar juridiniams asmenims (šiuo klausimu žr. 2018 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Bank Mellat / Taryba*, C-430/16 P, EU:C:2018:668, 55 ir 56 punktus).

31 Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsniuose numatytos ribojamosios priemonės pagal SESV 215 straipsnio 1 dalį yra priemonės, kuriomis nutraukiami arba ribojami ekonominiai santykiai su trečiąja šalimi, kiek tai susiję su tam tikromis prekėmis, t. y. įranga, kuri gali būti naudojama vidaus represijoms, ryšių įranga, kurią naudojant gali būti piktnaudžiaujama, ir tam tikromis paslaugomis. Šios priemonės nėra skirtos identifikuotiems fiziniams ar juridiniams asmenims, bet taikomos objektyviai apibrėžtomis situacijoms ir bendrai bei abstrakčiai numatyta asmenų kategorijai.

32 Priešingai, nei teigia Venesuelos Bolivarо Respublika, vien tai, kad ginčijamo reglamento 6 straipsnio 2 dalyje ir 7 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyta „Venesuelos vyriausybė“, negali leisti suabejoti šia išvada. Reikia konstatuoti, kad šios nuostatos skirtos ne Venesuelos Bolivarо Respublikai, o, kiek tai susiję su minėto reglamento 6 straipsnio 2 dalimi, „Venesuelos vyriausyb[ei], viešosio[m]s įstaigo[m]s, korporacijo[m]s ar agentūro[m]s arba jų vardu ar jų nurodymu veikiant[iems] asmeni[ms] ar subjekt[ams]“, ir, kiek tai susiję su to paties reglamento 7 straipsnio 1 dalies c punktu, „Venesuelos vyriausybei, viešosioms įstaigoms, korporacijoms ir agentūroms arba jų vardu ar jų nurodymu [arba tiesiogiai ar netiesiogiai jų naudai] veikiantiems asmenims ar subjektams“, t. y. bendros ir abstrakčios kategorijos asmenims ir subjektams. Taigi minėtos nuostatos nėra konkrečiai skirtos Venesuelos Bolivarо Respublikai.

33 Taigi sprendimo dėl apeliacinio skundo 92 punkte Teisingumo Teismas konstatavo, kad ginčijamas reglamentas yra visuotinai taikomas aktas, „nes jame įtvirtintos nuostatos, kaip antai jo 2, 3, 6 ir 7 straipsniai, pagal kurias bendros ir abstrakčios kategorijos subjektams, kuriems jie skirti, draudžiama sudaryti tam tikrus sandorius su subjektais, taip pat nurodytais bendrai ir abstrakčiai“.

34 Darytina išvada, kad ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsniuose numatytos ribojamosios priemonės yra visuotinai taikomos ribojamosios priemonės.

35 Venesuelos Bolivarо Respublikos nurodytus ieškinio pagrindus reikia išnagrinėti atsižvelgiant būtent į šiuos argumentus.

Dėl ieškinio pirmojo pagrindo, grindžiamo teisės būti išklausytam pažeidimu

- 36 Venesuelos Bolivarо Respublika tvirtina, kad pagal bendrąją tarptautinę teisę ir pagrindinius Sąjungos principus, be kita ko, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punktą, ji turėjo teisę būti išklaudyta prieš priimant ginčijamą reglamentą, juo labiau kad ji turi teisę pareikšti ieškinį. Kadangi nagrinėjamos ribojamosios priemonės turi jai įtakos, jokia priežastis negali trukdyti taikyti šią teisę šioje byloje.
- 37 Visų pirma Venesuelos Bolivarо Respublika apgailestauja dėl to, kad Taryba priėmė ginčijamą reglamentą iš anksto jos neinformavusi ir neišklausiusi, be kita ko, dėl tariamų Venesuelos Konstitucijos, demokratijos principų ir žmogaus teisių pažeidimų.
- 38 Taryba ginčija Venesuelos Bolivarо Respublikos argumentus.
- 39 Reikia pažymėti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją teisė būti išklausytam per su konkrečiu asmeniu susijusią administracinę procedūrą, kurios reikia paisyti net ir nesant jokių procedūrą reglamentuojančių teisės normų, negali būti taikoma per ESS 29 straipsnyje ir SESV 215 straipsnyje numatytas procedūras, kurioms pasibaigus, kaip šiuo atveju, priimamos visuotinai taikomos priemonės (2018 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *Rosneft ir kt. / Taryba*, T-715/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:544, 133 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Jokia nuostata Tarybos neįpareigoja pranešti kiekvienam asmeniui, kuriam gali būti taikomas naujas visuotinai taikomas kriterijus, apie šio kriterijaus nustatymą (2017 m. vasario 17 d. Sprendimo *Islamic Republic of Iran Shipping Lines ir kt. / Taryba*, T-14/14 ir T-87/14, EU:T:2017:102, 98 punktas).
- 40 Venesuelos Bolivarо Respublika remiasi Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punktu. Vis dėlto reikia pažymėti, kad ši nuostata taikoma „individualioms priemonėms“, kurių imtasi prieš asmenį, todėl ja negalima remtis, kai nustatomos visuotinai taikomos priemonės, kaip šiuo atveju.
- 41 Venesuelos Bolivarо Respublika taip pat remiasi 1997 m. rugsėjo 25 d. Tarptautinio Teisingumo Teismo sprendimu (*Gabčíkovo-Nagyymaros projektas*) (*Vengrija prieš Slovakiją*) (TTT Rink., 1997, p. 7, 83 ir 84 punktai). Vis dėlto tas sprendimas susijęs tik su konkrečiomis atsakomųjų priemonių nustatymo aplinkybėmis, o tai bus vertinama nagrinėjant ieškinio ketvirtąjį pagrindą.
- 42 Be to, ginčijamas reglamentas yra visuotinai taikomas aktas, atspindintis Sąjungos pasirinkimą tarptautinės politikos srityje. Ekonominių santykių su trečiąja šalimi nutraukimas ar apribojimas pagal SESV 215 straipsnio 1 dalį patenka į pačią bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) apibrėžtį, kaip tai suprantama pagal ESS 24 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, nes toks apribojimas ar nutraukimas reiškia, kad, reaguojant į konkrečią tarptautinę situaciją, Sąjungos valdžios institucijų nuožiūra imamas priemonių, kad būtų daroma įtaka tokiai situacijai. Atitinkamos trečiosios šalies išklausymas prieš priimant reglamentą, kuriuo įgyvendinama taip pasirinkta išorės politika, reikštų, kad Taryba būtų įpareigota vesti diskusijas, panašias į tarptautines derybas su šia šalimi, ir dėl to siekiamas ekonominių priemonių taikymo tai šaliai poveikis, t. y. daryti spaudimą, kad jos elgesys pasikeistų, prarastų prasmę.

- 43 Dar reikėtų pažymėti, kad tai, jog ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsniai tiesiogiai susiję su Venesuelos Bolivarо Respublika, savaime negali suteikti jai teisės būti išklaustyti (šiuo klausimu žr. 1999 m. spalio 14 d. Sprendimo *Atlanta / Europos bendrija*, C-104/97 P, EU:C:1999:498, 34 ir 35 punktus ir 2002 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Alpharma / Taryba*, T-70/99, EU:T:2002:210, 388 punktą).
- 44 Taigi, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad nagrinėjamu atveju Venesuelos Bolivarо Respublika negali remtis teise būti išklaudyta dėl ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsniuose numatytų ribojamųjų priemonių.
- 45 Vadinasi, ieškinio pirmasis pagrindas turi būti atmestas.

Dėl ieškinio antrojo pagrindo, grindžiamo pareigos motyvuoti pažeidimu

- 46 Pirma, Venesuelos Bolivarо Respublika tvirtina, kad ginčijamas reglamentas nepakankamai motyvuotas. Šiame reglamente yra neaiškių ir abstrakčių konstatuojamųjų dalių. Venesuelos Bolivarо Respublikos teigimu, atsižvelgiant į tai, kad ribojamosiomis priemonėmis kišamasi į jos vidaus reikalus, Taryba turėjo pateikti išsamesnius motyvus.
- 47 Antra, ginčijamame reglamente, net aiškinamame kartu su Sprendimu 2017/2074, nėra ir neišvardyta įrodymų, pateisinančių ribojamųjų priemonių nustatymą. Taigi Venesuelos Bolivarо Respublika negali įvertinti ribojamųjų priemonių pagrįstumo ir tinkamai į jas reaguoti.
- 48 Taryba ginčija Venesuelos Bolivarо Respublikos argumentus.
- 49 Pagal suformuotą jurisprudenciją pareigos motyvuoti apimtis priklauso nuo nagrinėjamo akto pobūdžio ir, kalbant apie visuotinio taikymo teisės aktus, motyvuose gali būti nurodyta tik, pirma, bendra situacija, lėmusi jų priėmimą, ir, antra, bendri tikslai, kurių šiais aktais siekiama (1998 m. lapkričio 19 d. Sprendimo *Ispanija / Taryba*, C-284/94, EU:C:1998:548, 28 punktą; 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 120 punktą ir 2020 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Rosneft ir kt. / Taryba*, C-732/18 P, nepaskelbtas Rink, EU:C:2020:727, 68 punktą).
- 50 Reikia priminti, kad pareiga motyvuoti aktą yra esminis procedūrinis reikalavimas, kurį reikia skirti nuo motyvų pagrįstumo klausimo, susijusio su ginčijamo akto teisėtumu iš esmės (2021 m. liepos 14 d. Sprendimo *Cabello Rondón / Taryba*, T-248/18, EU:T:2021:450, 45 punktą (nepaskelbtas Rink.)).
- 51 Nagrinėjamu atveju, kalbant apie visą situaciją, dėl kurios buvo nustatytos ribojamosios priemonės, reikia pažymėti, kad pagal ginčijamo reglamento 1 konstatuojamąją dalį „atsižvelgdama į nuolat blogėjančią demokratijos, teisinės valstybės ir žmogaus teisių padėtį Venesueloje, Sąjunga ne kartą išreiškė susirūpinimą ir ragino visus Venesuelos politinius veikėjus ir institucijas konstruktyviai bendradarbiauti siekiant išspręsti krizę šalyje, visapusiškai laikantis teisinės valstybės ir žmogaus teisių bei demokratinių institucijų veikimo ir valdžių padalijimo principų“.
- 52 Be to, iš ginčijamo reglamento 3 konstatuojamosios dalies matyti, kad jis buvo priimtas siekiant Sąjungos lygmeniu įgyvendinti Sprendimą 2017/2074. Minėto reglamento 2 konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodytos ribojamosios priemonės, nustatytos Sprendime 2017/2074, pakartotos

- ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsniuose. Taigi Sprendime 2017/2074 nurodyti motyvai, kuriais buvo grindžiamas šių priemonių nustatymas, yra tų priemonių nustatymo kontekstas, ir Venesuelos Bolivarо Respublika galėjo tai suprasti, perskaičiusi ginčijamą reglamentą.
- 53 Taigi iš Sprendimo 2017/2074 1 konstatuojamosios dalies matyti, kad Sąjunga buvo „labai susirūpinusi dėl toliau blogėjančios demokratijos, teisinės valstybės ir žmogaus teisių padėties Venesueloje“, ir tai buvo papildomai paaiškinta to sprendimo 2–7 konstatuojamosiose dalyse.
- 54 Be to, iš Sprendimo 2017/2074 8 konstatuojamosios dalies matyti, kad, „atsižvelgiant į tai, jog esama pavojaus, kad teisės smurtas, bus naudojama pernelyg didelė jėga ir pažeidžiamos žmogaus teisės[,] tinkama nustatyti ribojamąsias priemones, kuriomis būtų įvestas ginklų embargas, taip pat specialias priemones, kuriomis būtų nustatyti apribojimai įrangai, kuri galėtų būti panaudota vidaus represijoms, ir būtų užkirstas kelias netinkamam ryšių įrangos naudojimui“.
- 55 Taigi Taryba išsamiai apibūdino bendrą padėtį, dėl kurios buvo nustatytos ribojamosios priemonės, ir Venesuelos Bolivarо Respublika negalėjo jos nežinoti.
- 56 Kiek tai susiję su tikslais, kurių siekiama ribojamosiomis priemonėmis, iš Sprendimo 2017/2074 8 konstatuojamosios dalies matyti, kad ribojamosiomis priemonėmis siekiama užkirsti kelią tolesniam smurtui, pernelyg didelės jėgos naudojimui ir žmogaus teisių pažeidimams.
- 57 Be to, reikia pažymėti, jog tai, kad Venesuelos Bolivarо Respublika galėjo suprasti motyvus, pateisinančius minėtų ribojamųjų priemonių nustatymą, patvirtina šio ieškinio trečiojo pagrindo turinys – pateikdama šį pagrindą ji galėjo nustatyti konkrečias faktines aplinkybes, kuriomis remiantis nustatytos šios priemonės, ir ginčyti jų tikslumą, taip pat Tarybos šiuo klausimu atliktą vertinimą. Darytina išvada, kad motyvai, kuriais grindžiamos ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsniuose numatytos ribojamosios priemonės, leido Venesuelos Bolivarо Respublikai suprasti ir ginčyti šių priemonių motyvus, o Bendrajam Teismui – vykdyti jų teisėtumo kontrolę.
- 58 Taigi ieškinio antrąjį pagrindą reikia atmesti.

Dėl ieškinio trečiojo pagrindo, grindžiamo faktinių aplinkybių netikslumu ir akivaizdžia politinės padėties Venesueloje vertinimo klaida

- 59 Venesuelos Bolivarо Respublika pabrėžia, kad nagrinėjamos ribojamosios priemonės buvo nustatytos, pirma, dėl to, kad Venesuelos valdžios institucijos pažeidė Venesuelos Konstituciją, teisinės valstybės principą ir valdžių padalijimo principą, antra, dėl politinių oponentų įkalinimo Venesueloje ir demokratijos principų pažeidimo ir, trečia, todėl, kad Venesuelos valdžios institucijos pažeidė žmogaus teises. Tarp šių pažeidimų buvo Venesuelos policijos ir ginkluotųjų pajėgų perteklinis jėgos naudojimas ir teisės į viešas demonstracijas ribojimas. Venesuelos Bolivarо Respublika ginčija Tarybos vertinimą, susijusį su šiomis aplinkybėmis.
- 60 Pirma, Venesuelos Bolivarо Respublika apgailestauja, kad Taryba rėmėsi netiksliais faktinėmis aplinkybėmis.
- 61 Antra, ji ginčija Tarybos atliktą šių faktinių aplinkybių vertinimą, palyginti su politine padėtimi Venesueloje.
- 62 Taryba ginčija Venesuelos Bolivarо Respublikos argumentus.

- 63 Pagal suformuotą jurisprudenciją, susijusią su bendrosiomis taisyklėmis, kuriomis apibrėžiamos ribojamųjų priemonių ypatybės, Taryba turi plačią diskreciją dėl aplinkybių, į kurias reikia atsižvelgti pagal ESS V antraštinės dalies 2 skyrių, konkrečiai pagal ESS 29 straipsnį priimant sprendimą, kuriuo remiantis pagal SESV 215 straipsnį nustatomos ekonominio ir finansinio pobūdžio priemonės. Kadangi vertindamas tokių priemonių nustatymą pateisinančius įrodymus, faktus ir aplinkybes Sąjungos teismas negali pakeisti Tarybos vertinimo savuoju, jo vykdoma kontrolė turi apsiriboti patikrinimu, ar buvo laikytasi procedūros ir motyvavimo taisyklių, ar tikslios faktinės aplinkybės ir ar nebuvo akivaizdžios faktinių aplinkybių vertinimo klaidos bei piktnaudžiavimo įgaliojimais. Ši ribota kontrolė visų pirma taikoma vertinant tikslingumo argumentus, kuriais grindžiamos tokios priemonės (žr. 2017 m. sausio 25 d. Sprendimo *Almaz-Antey Air and Space Defence / Taryba*, T-255/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2017:25, 95 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; šiuo klausimu taip pat žr. 2018 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *Rosneft ir kt. / Taryba*, T-715/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:544, 155 punktą).
- 64 Darytina išvada, kad Sąjungos teismo vykdoma faktinių aplinkybių vertinimo kontrolė apsiriboja patikrinimu, ar nepadaryta akivaizdžios vertinimo klaidos. Vis dėlto dėl faktinių aplinkybių tikslumo kontrolės pažymėtina, jog vykdant šią kontrolę reikia patikrinti nurodomas faktines aplinkybes ir pakankamai tvirto faktinio pagrindo buvimą, kad teisminė kontrolė šiuo klausimu neapsiribotų vien abstraktaus faktinių aplinkybių tikėtinumo vertinimu (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2021 m. liepos 14 d. Sprendimo *Cabello Rondón / Taryba*, T-248/18, EU:T:2021:450, 64 punktą (nepaskelbtas Rink.)).
- 65 Šiuo klausimu reikia priminti, kad nagrinėjamu atveju ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsniuose iš esmės pakartota Sąjungos politinė pozicija, išreikšta Sprendimo 2017/2074 1, 3 ir 5 straipsniuose, siekiant ją įgyvendinti Sąjungos lygmeniu. Kaip nurodyta šio sprendimo 52 ir 56 punktuose, analizuojant ginčijamame reglamente nustatytas ribojamąsias priemones, reikia atsižvelgti į šių priemonių nustatymo motyvus, išdėstytus Sprendime 2017/2074 ir, be kita ko, jo 8 konstatuojamojoje dalyje.
- 66 Taigi iš Sprendimo 2017/2074 1 ir 8 konstatuojamųjų dalių, pakartotų šio sprendimo 53 ir 54 punktuose, matyti, kad ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsniuose numatytos ribojamosios priemonės, aiškinamos atsižvelgiant į minėtas Sprendimo 2017/2074 konstatuojamąsias dalis, grindžiamos tolesniu demokratijos, teisinės valstybės ir žmogaus teisių padėties blogėjimu Venesueloje ir smurto, pernelyg didelės jėgos naudojimu, taip pat žmogaus teisių pažeidimais, kurių pasikartojimui reikėjo užkirsti kelią, taikant minėtas ribojamąsias priemones. Todėl reikia patikrinti šių priemonių teisėtumą šiomis konkrečiomis aplinkybėmis.
- 67 Pirmiausia, kiek tai susiję su faktinių aplinkybių tikslumu, atsiliepime į ieškinį Taryba pateikia tam tikrų įrodymų, galinčių patvirtinti faktinių aplinkybių, kuriomis remiantis nustatytos ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsniuose numatytos ribojamosios priemonės, tikslumą.
- 68 Pirma, Taryba remiasi 2017 m. rugsėjo 11 d. *Human Rights Watch* raginimu „[Sąjungai] imtis priemonių reaguojant į žmogaus teisių pažeidimus Venesueloje“.
- 69 Antra, ji cituoja 2017 m. rugpjūčio 31 d. Amerikos šalių žmogaus teisių komisijos pranešimą spaudai.
- 70 Trečia, ji remiasi 2017 m. liepos 19 d. Amerikos valstybių organizacijos (OAS) ataskaita.
- 71 Ketvirta, Taryba remiasi 2017 m. rugsėjo 25 d. OAS ataskaita.

- 72 Iš esmės šie iš patikimų šaltinių gauti įrodymai išsamiai patvirtina, kad Venesuelos Bolivarо Respublikos režimas vykdė žiaurias represijas prieš disidentus ir režimo oponentus. Juose konkrečiai minimi masiniai oponentų suėmimai, civilių atvesdinimas į karo teismus, žiaurus smurtas ir daug nužudytų protestuotojų, prievarta prieš sulaikytus asmenis, pasireiškianti kankinimo veiksmais, išpuoliai prieš Nacionalinę Asamblėją, teisių taikiai demonstruoti ir balsuoti, taip pat saviraiškos laisvės pažeidimai, be kita ko, agresija prieš žurnalistus ir jų sulaikymas. Be to, vyriausybė paskelbė apie ginklų platinimą civilių grupuotėms, skatindama jas susidoroti su protestuotojais. Iš Tarybos įrodymų taip pat matyti, kad 2017 m. rugpjūčio 5 d. Venesuelos generalinė prokurorė buvo atleista iš pareigų, kai vykdė tyrimą, be kita ko, dėl saugumo pajėgų, įtarus šaudymu į protestuotojus, kad jai buvo uždrausta išvykti iš Venesuelos ir kad jos sąskaitos buvo įšaldytos. Be to, Nacionalinė steigiamoji asamblėja sudarė komisiją, kurią pilietinės visuomenės organizacijos laikė disidentų persekiojimo mechanizmu. Galiausiai OAS citavo tuometinio Venesuelos Bolivarо Respublikos prezidento pareiškimus; 2017 m. birželio 24 d. jis kreipėsi į ginkluotąsias pajėgas: „Kas nutiktų, jei [Venesuelos jungtinė socialistų partija] paragintų ginkluotus sukilėlius (civilius ir kariškius) suimti opozicijos lyderius, paleisti Nacionalinę Asamblėją?“. Be to, 2017 m. birželio 27 d. Nacionalinės steigiamosios asamblėjos renginyje tuometis prezidentas paskelbė, kad „jeigu Venesueloje kiltų chaosas ir smurtas ir Bolivarо revoliucija būtų sunaikinta, mes eitume į kovą [ir] niekada nepasiduotume. Ko nepasiekėme balsais, tą gausime ginklu“.
- 73 Dublike Venesuelos Bolivarо Respublika, ginčydama Tarybos apibūdintas faktines aplinkybes, pateikia tam tikrų įrodymų, be kita ko, Jungtinių Tautų Organizacijos parengtą ataskaitą, jos Žmogaus teisių tarybos priimtą sprendimą ir Generalinės Asamblėjos rezoliucijas.
- 74 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad beveik visi minėti įrodymai nesusiję su Venesuelos Bolivarо Respublika ir juo labiau su įvykiais šioje šalyje. Vienintelis Venesuelos Bolivarо Respublikos pateiktas įrodymas dėl šios šalies susijęs su ekonomine ir humanitarine padėtimi Venesueloje 2021 m. Be to, Venesuelos Bolivarо Respublika neidentifikavo minėtuose įrodymuose esančios informacijos, kuri galėtų leisti suabejoti Tarybos nurodytų faktinių aplinkybių tikslumu.
- 75 Be to, siekdama įrodyti, kad Venesuelos institucijos ir teismai atliko ypač aktyvų vaidmenį persekiojant už piktnaudžiavimą ar padarytus pažeidimus, Venesuelos Bolivarо Respublika taip pat remiasi dviem režimo vidaus ataskaitomis, kurių nepatvirtina jokie kiti įrodymai iš šiam režimui nepriklausančių šaltinių, todėl reikia pripažinti, kad jų įrodomoji galia menka (šiuo klausimu žr. 2021 m. vasario 3 d. Sprendimo *Ilunga Luyoyo / Taryba*, T-124/19, nepaskelbtas Rink., EU:T:2021:63, 110 punktą). Per teismo posėdį ir procesiniuose dokumentuose Venesuelos Bolivarо Respublika taip pat nesirėmė jokiais tarptautiniais šaltiniais, galinčiais patvirtinti jos teiginį. Bet kuriuo atveju reikia konstatuoti, kad šios ataskaitos iš esmės grindžiamos Venesuelos prokuratūros veiksmais, atliktais vadovaujant generalinei prokurorei, kurią, kaip matyti iš šio sprendimo 72 punkto, Venesuelos režimas 2017 m. rugpjūčio 5 d. atleido iš pareigų ir kuriai buvo pritaikytos ribojamosios priemonės. Be to, minėtos ataskaitos nepatvirtina nei to, kad šalies viduje atlikti tyrimai buvo užbaigti, nei to, kad šie tyrimai buvo susiję su atsakingais asmenimis, priklausančiais Venesuelos saugumo pajėgoms.
- 76 Taigi darytina išvada, jog Venesuelos Bolivarо Respublika neįrodė, kad faktinės aplinkybės, kuriomis pagrįstas ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsniuose numatytų ribojamųjų priemonių nustatymas, yra netikslūs. Tarybos nurodytos faktinės aplinkybės grindžiamos patikimu faktiniu pagrindu, kurio Venesuelos Bolivarо Respublika negalėjo paneigti.

- 77 Antra, kiek tai susiję su Tarybos atliktu politinės padėties Venesueloje vertinimu remiantis faktinėmis aplinkybėmis, pagal kurias nustatytos nagrinėjamos ribojamosios priemonės, Venesuelos Bolivarо Respublika pateikia šio sprendimo 73 punkte aprašytus įrodymus, jais, jos nuomone, apibūdinama vidaus situacija šioje šalyje. Vis dėlto ji nepateikia visiškai jokios informacijos apie šių įrodymų svarbą ar kokią išvadą iš jų reiktų daryti. Taigi panašu, kad savo argumentais ir minėtais įrodymais ji ginčija ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsniuose numatytų ribojamųjų priemonių nustatymo tikslingumą.
- 78 Kaip matyti iš šio sprendimo 63 punkte nurodytos jurisprudencijos, Sąjungos teismas šiuo klausimu vykdo ribotą kontrolę. Reikia pabrėžti, kad, atsižvelgiant ESS 29 straipsnio nuostatą, pagal kurią Tarybai leidžiama priimti „sprendimus, kuriais išreiškiamas Sąjungos požiūris į tam tikrą geografinio arba teminio pobūdžio reikalą“, pirma, ginčijamas reglamentas yra visuotinai taikomas aktas, atspindintis Sąjungos poziciją su BUSP susijusiu klausimu, ir, antra, Bendrasis Teismas negali Tarybos išreikšto vertinimo šiuo klausimu pakeisti savuoju. Visų pirma Taryba turi didelę politinio pobūdžio diskreciją apibrėžiant tokią Sąjungos poziciją (šiuo klausimu žr. 2016 m. kovo 1 d. Sprendimo *National Iranian Oil Company / Taryba*, C-440/14 P, EU:C:2016:128, 77 punktą).
- 79 Be to, reikia atmesti Venesuelos Bolivarо Respublikos argumentus dėl nacionalinių nuostatų, kuriomis užtikrinama teisė taikiai demonstruoti, arba dėl jos menamo bendradarbiavimo su tarptautiniais žmogaus teisių sistemos stiprinimo mechanizmais.
- 80 Šioje byloje nekyla klausimo, ar galiojančiais teisės aktais Venesueloje formaliai užtikrinama pagarba žmogaus teisėms. Nors į šiuos teisės aktus negalima neatsižvelgti, kaip matyti iš šio sprendimo 72 punkto, Taryba, vertindama padėtį Venesueloje, rėmėsi informacija, kuri yra įtikinama ir patikima. Atsižvelgdama į šią informaciją Taryba galėjo nuspręsti, kad ginčijamo reglamento priėmimo dieną smurtas ir pernelyg didelis jėgos naudojimas, žmogaus teisių pažeidimai ir žala demokratijai Venesueloje buvo pakankamai įrodyti ir kad buvo pavojus, jog tokie incidentai kartosis. Tokiomis aplinkybėmis Taryba, nepadarydama akivaizdžios vertinimo klaidos, galėjo nuspręsti, kad Venesueloje daroma žala demokratijai, pažeidžiamas teisinės valstybės principas ir žmogaus teisės (žr. šio sprendimo 66 punktą).
- 81 Vadinasi, reikia atmesti Venesuelos Bolivarо Respublikos argumentus, susijusius su akivaizdžia politinės padėties šioje šalyje vertinimo klaida.
- 82 Remiantis tuo, kas išdėstyta, ieškinio trečiąjį pagrindą reikia atmesti.

Dėl ieškinio ketvirtojo pagrindo, grindžiamo neteisėtų atsakomųjų priemonių nustatymu ir tarptautinės teisės pažeidimu

- 83 Venesuelos Bolivarо Respublika tvirtina, kad ginčijamu reglamentu ji įpareigojama imtis neteisėtų atsakomųjų priemonių, ir taip pažeidžiama paprotinė tarptautinė teisė bei Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) susitarimai. Minėtu reglamentu Sąjunga reagavo į tariamus Venesuelos demokratijos principų ir Konstitucijos pažeidimus. Dėl šios priežasties Sąjunga nusprendė sustabdyti įsipareigojimus pagal PPO susitarimus. Be to, nustatytas embargas neva yra neproporcingas ir reiškia kišimąsi į Venesuelos Bolivarо Respublikos vidaus reikalus. Taryba taip pat turėjo atsižvelgti į ribojamąsias priemones, kurias Venesuelos Bolivarо Respublikai anksčiau nustatė Jungtinės Amerikos Valstijos.

- 84 Venesuelos Bolivaro Respublika tvirtina, kad jei, kaip teigia Taryba, jai nustatytos ribojamosios priemonės nėra atsakomosios priemonės, Taryba negalėjo nustatyti šių ribojamųjų priemonių, prieš tai negavusi Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos leidimo. Tokios vienašalės priemonės prieštarauja tarptautinei teisei, kaip matyti iš Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinės Asamblėjos rezoliucijų, ir Taryba neturėjo kompetencijos jų nustatyti.
- 85 Taryba ginčija Venesuelos Bolivaro Respublikos argumentus.
- 86 Nagrinėjamu atveju, pirma, Venesuelos Bolivaro Respublika nurodo tariamą tarptautinės paprotinės teisės pažeidimą, nes Taryba nustatė neteisėtas atsakomąsias priemones, ir dėl to buvo pažeistas nesikišimo į šios valstybės vidaus reikalus principas; be to, nagrinėjamos ribojamosios priemonės nustatytos be išankstinio Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos leidimo ir tariamai buvo pažeistas proporcingumo principas.
- 87 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, kaip matyti iš ESS 3 straipsnio 5 dalies, Sąjunga prisideda prie griežto tarptautinės teisės laikymosi ir jos plėtojimo. Todėl priimdama tam tikrą aktą ji privalo paisyti visos tarptautinės teisės, įskaitant paprotinę tarptautinę teisę, kuri yra privaloma Sąjungos institucijoms (2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Air Transport Association of America ir kt.*, C-366/10, EU:C:2011:864, 101 punktą; šiuo klausimu taip pat žr. 2008 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Kadi ir Al Barakaat International Foundation / Taryba ir Komisija*, C-402/05 P ir C-415/05 P, EU:C:2008:461, 291 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 88 Svarbu pažymėti, kad teisės subjektas gali remtis paprotinės tarptautinės teisės principais, kai siekia, kad Sąjungos teismas išnagrinėtų tam tikro Sąjungos akto galiojimą, tiek, kiek, pirma, šie principai gali sukelti abejonių dėl Sąjungos kompetencijos priimti aptariamą aktą ir, antra, aptariamasis aktas gali turėti poveikį teisėms, kurias teisės subjektas turi pagal Sąjungos teisę, arba sukurti jam pareigas pagal šią teisę (2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Air Transport Association of America ir kt.*, C-366/10, EU:C:2011:864, 107 punktą).
- 89 Vis dėlto, kadangi paprotinės tarptautinės teisės principo tikslumo laipsnis nėra toks pats kaip tarptautinės sutarties nuostatos, teisminė kontrolė neišvengiamai turi apsiriboti klausimu, ar priimdamos aptariamą aktą Sąjungos institucijos padarė akivaizdžių vertinimo klaidų dėl šių principų taikymo sąlygų (2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Air Transport Association of America ir kt.*, C-366/10, EU:C:2011:864, 110 punktą).
- 90 Šioje byloje, pirma, dėl nurodomo Tarybos neteisėtų atsakomųjų priemonių nustatymo reikia priminti, kad 2001 m. Jungtinių Tautų Tarptautinės teisės komisijos priimto Valstybių atsakomybės už tarptautinės teisės pažeidimus straipsnių projekto 49 straipsnyje, susijusiame su atsakomųjų priemonių dalyku ir apribojimais, nustatyta:
- „1. Nukentėjusioji valstybė gali imtis atsakomųjų priemonių prieš valstybę, atsakingą už tarptautinės teisės pažeidimą, tik siekdama paskatinti tą valstybę laikytis įsipareigojimų pagal antrąją dalį.
 2. Atsakomosios priemonės apsiriboja tuo, kad valstybė, kuri jų imasi, laikinai nesilaiko savo įsipareigojimų atsakingajai valstybei.
 3. Atsakomųjų priemonių, kiek tai įmanoma, turi būti imtasi tokiu būdu, kad vėliau būtų galima atnaujinti atitinkamų įsipareigojimų vykdymą.“

- 91 Šiomis aplinkybėmis reikia priminti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 53 ir 56 punktų, ginčijamas reglamentas buvo priimtas reaguojant į nuolat blogėjančią demokratijos, teisinės valstybės ir žmogaus teisių padėtį Venesueloje, siekiant užkirsti kelią grėsmei, kad ir vėl bus naudojamas smurtas, pernelyg didelė jėga ir daromi žmogaus teisių pažeidimai. Nei ginčijamame reglamente, nei Sprendime 2017/2074, kuriuo užtikrinamas jo įgyvendinimas, nenurodyta, kad Venesuelos Bolivaro Respublika pažeidė tarptautinės teisės normą ar kad Sąjunga laikinai nevykdys tarptautinio išipareigojimo Venesuelos Bolivaro Respublikai. Taigi, kaip teisingai tvirtina Taryba, ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsniuose numatytais ribojamosiomis priemonėmis nebuvo siekiama reaguoti į Venesuelos Bolivaro Respublikai priskiriamą tarptautinės teisės pažeidimą, Sąjunga laikinai nevykdant tarptautinių išipareigojimų. Be to, Sąjunga nepateikė dokumentų, kuriais būtų pranešta apie tokį išipareigojimų nevykdymą, numatytų Tarptautinio Teisingumo Teismo jurisprudencijoje (šiuo klausimu žr. Sprendimą *Gabčíkovo-Nagymaros projektas (Vengrija prieš Slovakiją)*) (TTT Rink., 1997, p. 7, 84 punktas). Dar daugiau, atsakydama į Bendrojo Teismo per posėdį pateiktą klausimą Venesuelos Bolivaro Respublika teigė nepadariusi jokio tarptautinės teisės pažeidimo, todėl ginčijami aktai nelaikytini atsakomosiomis priemonėmis.
- 92 Darytina išvada, kad ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsniuose numatytos ribojamosios priemonės nėra atsakomosios priemonės, kaip jos suprantamos pagal Valstybių atsakomybės už tarptautinės teisės pažeidimus straipsnių projekto 49 straipsnį. Vadinasi, tariamą nesikišimo į Venesuelos Bolivaro Respublikos vidaus reikalus principo pažeidimą reikia atmesti.
- 93 Taigi Venesuelos Bolivaro Respublikos argumentas, grindžiamas 1997 m. rugsėjo 25 d. Tarptautinio Teisingumo Teismo sprendimu (*Gabčíkovo-Nagymaros projektas (Vengrija prieš Slovakiją)*) (TTT Rink., 1997, p. 7, 83 ir 84 punktai), pagal kurį trečioji valstybė turi teisę būti informuota prieš kitai valstybei imantis atsakomųjų priemonių, yra nereikšmingas, nes ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsniai nėra atsakomosios priemonės, kaip tai suprantama pagal tarptautinės paprotinės teisės normas.
- 94 Vadinasi, Venesuelos Bolivaro Respublikos argumentai, grindžiami tarptautinės paprotinės teisės pažeidimu, kiek tai susiję su tariamai neteisėtų atsakomųjų priemonių nustatymu, turi būti atmesti.
- 95 Antra, dėl argumento, grindžiamo nagrinėjamų ribojamųjų priemonių nustatymu be išankstinio Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos leidimo, reikia priminti, kad ESS 29 straipsnyje ir SESV 215 straipsnyje nėra jokios informacijos, kuri leistų manyti, kad pagal šias nuostatas Sąjunga suteikta kompetencija apsiriboja Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos nustatytų priemonių įgyvendinimu. Priešingai, pagal šias Sutarčių nuostatas Tarybai suteikiama kompetencija priimti aktus, kuriuose numatytos savarankiškos ribojamosios priemonės, atskiros nuo tų, kurias yra konkrečiai rekomendavusi Jungtinių Tautų Saugumo Taryba (šiuo klausimu žr. 2018 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *Rosneft ir kt. / Taryba*, T-715/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:544, 159 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 96 Be to, reikia pažymėti, kad pagal Tarptautinio Teisingumo Teismo statuto 38 straipsnio 1 dalies b punktą tarptautinio papročio buvimui taikoma „visuotinės praktikos, pripažįstamos teise“, sąlyga. Venesuelos Bolivaro Respublika neįrodė, kad esama tokios visuotinės praktikos, pagal kurią Taryba, prieš nustatydama ribojamąsias priemones, būtų įpareigota iš anksto gauti Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos leidimą.

- 97 Tiek Venesuelos Bolivarо Respublikos nurodytos Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinės Asamblėjos rezoliucijos, tiek Žmogaus teisių tarybos rezoliucijos buvo priimtos daugeliui valstybių, be kita ko, Sąjungos valstybėms narėms, nubalsavus prieš jas arba susilaikius. Taigi rezoliucijos, kuriomis remiasi Venesuelos Bolivarо Respublika, negali būti laikomos atspindinčiomis „visuotinę praktiką, pripažįstamą kaip teisė“.
- 98 Taigi reikia atmesti Venesuelos Bolivarо Respublikos argumentus, grindžiamus tuo, kad Taryba neturėjo kompetencijos priimti ginčijamą reglamentą be išankstinio Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos leidimo.
- 99 Trečia, dėl nurodomo proporcingumo principo pažeidimo pažymėtina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją šis principas yra vienas iš bendrųjų Sąjungos teisės principų ir pagal jį reikalaujama, kad Sąjungos teisės nuostatoje numatytos priemonės būtų tinkamos atitinkamais teisės aktais užsibrėžtiems teisėtiems tikslams įgyvendinti ir neviršytų to, kas būtina jiems pasiekti (žr. 2021 m. vasario 3 d. Sprendimo *Ilunga Luyoyo / Taryba*, T-124/19, nepaskelbtas Rink., EU:T:2021:63, 193 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 100 Be to, pirma, reikėtų priminti, jog dėl proporcingumo principo laikymosi teisminės kontrolės Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad Sąjungos teisės aktų leidėjui turi būti suteikta didelė diskrecija srityse, kuriose jam reikia priimti politinio, ekonominio ir socialinio pobūdžio sprendimus ir atlikti sudėtingus vertinimus. Tuo remdamasis jis padarė išvadą, kad įtakos tokios priemonės teisėtumui gali turėti tik akivaizdžiai netinkamas šiose srityse nustatytos priemonės pobūdis, palyginti su kompetentingos institucijos siekiamu tikslu (2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 146 punktas).
- 101 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad yra pagrįstas ryšys tarp, viena vertus, ribojamųjų priemonių, kuriomis draudžiama parduoti, tiekti, perduoti ar eksportuoti įrangą, kuri gali būti naudojama vidaus represijoms, ir teikti paslaugas, susijusias su šia įranga ir karine įranga, ir, kita vertus, siekiamo tikslo užkirsti kelią naujų smurto apraiškų, pernelyg didelio jėgos panaudojimo ir žmogaus teisių pažeidimų rizikai.
- 102 Kitas aspektas yra tas, kad ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsniuose numatytos ribojamosios priemonės iš esmės apsiriboja fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams arba įstaigoms nustatytu draudimu Venesueloje arba naudojimui Venesueloje parduoti, tiekti, perduoti ar eksportuoti įrangą, kuri gali būti naudojama vidaus represijoms, ir teikti su šia įranga bei karine įranga susijusias paslaugas. Be to, ginčijamo reglamento 4, 6 ir 7 straipsniuose kompetentingoms valstybių narių institucijoms numatyta galimybė suteikti tam tikrus leidimus, nukrypstant nuo nagrinėjamų ribojamųjų priemonių. Taigi šios priemonės nėra akivaizdžiai netinkamos ir neviršija to, kas būtina nustatytam tikslui pasiekti.
- 103 Tai reiškia, kad proporcingumo principas nebuvo pažeistas.
- 104 Darytina išvada, kad reikia atmesti visus Venesuelos Bolivarо Respublikos argumentus, grindžiamus tarptautinės paprotinės teisės pažeidimu.
- 105 Antra, Venesuelos Bolivarо Respublika netvirtina, kad ginčijamame reglamente aiškiai daroma nuoroda į PPO susitarimų nuostatas. Šiuo klausimu šiame reglamente nėra jokios nuorodos į šiuos susitarimus.

- 106 Kita vertus, Venesuelos Bolivaro Respublika taip pat nenurodė, nei kokiais aktais, nei kada Sąjunga ketino ginčijamu reglamentu įgyvendinti konkretų išipareigojimą, prisiimtą pagal PPO susitarimus.
- 107 Kalbant apie ginčijamu reglamentu nustatytų apribojimų suderinamumą su Bendroju susitarimu dėl muitų tarifų ir prekybos (GATT), reikia pažymėti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją PPO susitarimai, atsižvelgiant į jų pobūdį ir bendrą struktūrą, iš esmės nėra normos, į kurias atsižvelgdamas Teisingumo Teismas tikrina Sąjungos institucijų aktų teisėtumą. Tik tuo atveju, jeigu Sąjunga nusprendžia įgyvendinti konkretų išipareigojimą, prisiimtą pagal PPO susitarimus, arba jeigu Sąjungos akte daroma aiški nuoroda į tiksliai PPO susitarimų nuostatas, Teisingumo Teismui priklauso tikrinti šio akto teisėtumą atsižvelgiant į PPO taisykles (žr. 2018 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *PSC Prominvestbank / Taryba*, T-739/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:547, 133 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; šiuo klausimu taip pat žr. 1989 m. birželio 22 d. Sprendimo *Fediol / Komisija*, 70/87, EU:C:1989:254, 19–22 punktus ir 1991 m. gegužės 7 d. Sprendimo *Nakajima / Taryba*, C-69/89, EU:C:1991:186, 29–32 punktus).
- 108 Taigi Venesuelos Bolivaro Respublikos argumentus, grindžiamus PPO susitarimų pažeidimu, reikia atmesti kaip nepagrįstus.
- 109 Trečia, Venesuelos Bolivaro Respublika tvirtina, kad Tarybos nustatytos priemonės sukelia pasekmių jos teritorijoje, t. y. už Sąjungos teritorijos ribų. Todėl tiek Tarybos atliktas padėties Venesueloje vertinimas, siekiant įrodyti teisės pažeidimus Venesuelos Bolivaro Respublikoje, tiek po šio vertinimo nustatytų priemonių pasekmės reiškia ekstrateritorinės kompetencijos įgyvendinimą. Kaip yra ne kartą pabrėžęs Tarptautinis Teisingumo Teismas, ekstrateritorinės kompetencijos įgyvendinimas akivaizdžiai prieštarauja tarptautinei teisei. Be kita ko, Venesuelos Bolivaro Respublika remiasi 2002 m. vasario 14 d. Tarptautinio Teisingumo Teismo sprendimu *2000 m. balandžio 11 d. arešto orderis (Kongo Demokratinė Respublika prieš Belgiją)*, TTT Rink., 2002, p. 3).
- 110 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad pagal ESS 29 straipsnį Tarybai leidžiama priimti „sprendimus, kuriais išreiškiamas Sąjungos požiūris į tam tikrą geografinio arba teminio pobūdžio reikalą“. Šiame straipsnyje nurodyta, jog „valstybės narės užtikrina, kad jų nacionalinė politika atitiktų Sąjungos pozicijas“. Be to, SESV 215 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Taryba gali priimti sprendimą, kuriame „numato ekonominių ir finansinių santykių su viena ar keletu trečiųjų šalių visišką nutraukimą ar dalinį apribojimą“. Darytina išvada, kad, kaip matyti iš sprendimo dėl apeliacinio skundo 68 ir 69 punktų, numanomas, bet akivaizdus tokių priemonių tikslas yra daryti poveikį atitinkamai trečiajai valstybei. Taigi šiomis nuostatomis Tarybai suteikiami įgaliojimai nustatyti tokias ribojamąsias priemones, kurios numatytos ginčijamo reglamento 2, 3, 6 ir 7 straipsniuose.
- 111 Be to, kaip teisingai tvirtina Taryba, kaip matyti iš šio sprendimo 11 punkte cituojamo ginčijamo reglamento 20 straipsnio, aptariamoms ribojamosios priemonės taikomos valstybių narių jurisdikcijai *ratione loci* ar *ratione personae* priklausantiems asmenims ir situacijoms.
- 112 Venesuelos Bolivaro Respublikos nuoroda į 2002 m. vasario 14 d. Tarptautinio Teisingumo Teismo sprendimą *2000 m. balandžio 11 d. arešto orderis (Kongo Demokratinė Respublika prieš Belgiją)*, TTT Rink., 2002, p. 3) neturi reikšmės, nes ta byla buvo susijusi su kitokia situacija nei nagrinėjamoji šioje byloje. Ta byla buvo susijusi su Belgijos Karalystės išduotu tarptautiniu arešto orderiu Kongo Demokratinės Respublikos užsienio reikalų ministrui, siekiant jį suimti ir išsiųsti į Belgijos Karalystę dėl įtariamų nusikaltimų, laikomų „sunkiais tarptautinės humanitarinės teisės

- pažeidimais“. Vis dėlto šioje byloje nėra jokių duomenų, kurie įrodytų, kad Sąjunga įgyvendino savo kompetenciją teritorijoje ar asmenims, aiškiai priklausantiems Venesuelos Bolivarо Respublikos jurisdikcijai.
- 113 Atvirkščiai, Tarybos įgaliojimai nustatyti ribojamąsias priemones priskiriami savarankiškų Sąjungos priemonių, nustatytų įgyvendinant BUSP, sričiai, laikantis Sąjungos tikslų ir vertybių, nurodytų ESS 3 straipsnio 5 dalyje ir ESS 21 straipsnyje, t. y. be kita ko, tikslo visame pasaulyje skatinti demokratijos, teisinės valstybės, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių visuotinio ir nedalomumo, pagarbos žmogaus orumui ir Jungtinių Tautų Chartijos bei tarptautinės teisės principų laikymąsi. Jų tikslas taip pat yra užtikrinti *erga omnes partes* įpareigojimų laikymąsi, kad būtų paisoma principų, kylančių iš bendrosios tarptautinės teisės ir universalaus ar kvaziuniversalus pobūdžio tarptautinių dokumentų, visų pirma Jungtinių Tautų Chartijos 1 straipsnio, pagarbos pagrindinėms teisėms, be kita ko, kankinimų draudimo, pagarbos demokratijos principams ir vaiko teisių apsaugos. Tai, kad aptariamoms teisėms būtų saugomos, yra bendras „teisinis interesas“ (šiuo klausimu pagal analogiją žr. Sprendimo *Barcelona Traction, Light and Power Company, Limited*, TTT Rink., 1970, p. 3, 33 ir 34 punktus ir Sprendimo *Klausimai, susiję su pareiga persekioti arba išduoti (Belgija prieš Senegalą)*, TTT Rink., 2012, p. 422, 68–70 punktus).
- 114 Taigi Venesuelos Bolivarо Respublikos argumentus šiuo klausimu reikia atmesti.
- 115 Ketvirta, dėl Venesuelos Bolivarо Respublikos argumentų, grindžiamų Tarybos pareiga atsižvelgti į trečiųjų valstybių, be kita ko, Jungtinių Amerikos Valstijų, nustatytas ribojamąsias priemones, nagrinėjamų ribojamųjų priemonių, kurios yra vienašalės, tarptautinės teisės neatitinkančios ribojamosios priemonės, pobūdį ir suvaržymo, kuriuo pažeidžiama Venesuelos Bolivarо Respublikos gyventojų teisė į vystymąsi ir žmogaus teises, taikymą, reikia pažymėti, kad jie buvo pirmą kartą nurodyti dublike.
- 116 Pagal Procedūros reglamento 84 straipsnio 1 dalį vykstant procesui negalima remtis naujais pagrindais, nebent jie pagrindžiami teisinėmis ir faktinėmis aplinkybėmis, kurios tapo žinomos vykstant procesui.
- 117 Pagal jurisprudenciją Procedūros reglamento 84 straipsnio 1 dalis taikytina ir tiems teiginiams ar argumentams (šiuo klausimu žr. 2021 m. liepos 14 d. Sprendimo *AQ / eu-LISA*, T-164/19, nepaskelbtas Rink., EU:T:2021:456, 59 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), kuriais nėra išplečiami ieškinyje pateikti pagrindai ar argumentai.
- 118 Vis dėlto iš bylos medžiagos negalima daryti išvados, kad šio sprendimo 115 punkte išvardyti argumentai būtų grindžiami teisinėmis ir faktinėmis aplinkybėmis, kurios tapo žinomos vykstant procesui.
- 119 Vadinasi, pagal Procedūros reglamento 84 straipsnį šie argumentai yra nepriimtini.
- 120 Taigi, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti ieškinio ketvirtąjį pagrindą, vadinasi – ir visą ieškinį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 121 Pagal Procedūros reglamento 133 straipsnį bylinėjimosi išlaidų klausimas sprendžiamas sprendime, kuriuo užbaigiamas procesas. Pagal šio reglamento 219 straipsnį Bendrasis Teismas, priimdamas sprendimą po to, kai Teisingumo Teismas panaikino sprendimą ir grąžino bylą, turi nuspręsti dėl bylinėjimosi išlaidų, susijusių su Bendrojo Teismo nagrinėtomis bylomis ir Teisingumo Teismo nagrinėtu apeliaciniu skundu. Galiausiai pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo.
- 122 Šioje byloje Teisingumo Teismas sprendime dėl apeliacinio skundo panaikino pirminį sprendimą ir atidėjo bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimą. Taigi šiame sprendime reikia nuspręsti dėl bylinėjimosi išlaidų, patirtų per pradinį procesą Bendrajame Teisme, per apeliacinį procesą Teisingumo Teisme ir per šį procesą grąžinus bylą.
- 123 Kadangi Taryba pralaimėjo apeliacinę bylą Teisingumo Teisme, ji turi padengti savo ir Venesuelos Bolivarо Respublikos bylinėjimosi išlaidas, susijusias su šiuo procesu.
- 124 Kadangi Venesuelos Bolivarо Respublika pralaimėjo bylą dėl esmės, išnagrinėtą Bendrajame Teisme po bylos grąžinimo, remiantis argumentais, kuriuos pateikė per procesą Bendrajame Teisme iki apeliacinio skundo, ji turi padengti abiejose šiose instancijose patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (didžioji kolegija)

nusprendžia:

- 1. Atmesti ieškinį.**
- 2. Europos Sąjungos Taryba padengia savo ir Venesuelos Bolivarо Respublikos bylinėjimosi išlaidas, patirtas per apeliacinį procesą Teisingumo Teisme nagrinėtoje byloje C-872/19 P.**
- 3. Venesuelos Bolivarо Respublika padengia bylinėjimosi išlaidas, patirtas per procesą grąžinus bylą Bendrajam Teismui byloje T-65/18 RENV, taip pat bylinėjimosi išlaidas, patirtas per pradinį procesą Bendrajame Teisme byloje T-65/18.**

van der Woude	Papasavvas	Spielmann
Marcoulli	da Silva Passos	Jaeger
Frimodt Nielsen	Kanninen	Gervasoni
Póltorak	Reine	Pynnä
Tichy-Fisslberger	Valasidis	Verschuur

Paskelbta 2023 m. rugsėjo 13 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.